

Седмична колумна високог представника за БиХ Кристијана Шварц-Шилинга “Реформа за европску будућност”

Реформа за европску будућност

Двије нове заставе вијоре се испред Европског савјета у Бриселу. Заставе Бугарске и Румуније, двије земље које су се придружиле Европској унији 1. јануара ове године. Чланство у ЕУ представља остварење дугорочног политичког циља за обје земље – циљ који већина њихових грађана посматра као гаранцију будућег мира и просперитета. Ова велика прекретница у двије државе у региону требало би, такође, да дјелује као подстицај политичарима и грађанима Босне и Херцеговине да спроведу реформе које су неопходне како би и ова земља веома брзо кренула истим путем.

Током протекле деценије, Европска унија је усавршавала механизме примјењиване у фази предприступних преговора, који помажу земљама да се припреме за чланство. Са становишта свакодневних дешавања, у овом процесу нема ништа спектакуларно, јер се највећим дијелом ради на испуњавању утврђених стандарда и изради закона или прилагођавању постојећих закона, како би земља била потпуно усклађена са европским нормама. Међутим, у периоду од неколико година овај процес може трансформисати цијело друштво.

Интеграција је имала веома снажан утицај на све земље које данас чине Европску унију и помогла је да буду створени мир, просперитет и нове могућности, без премца. Сви ми који смо лично искусили најмрачније дане Европе и од тада поживјели

довољно дуго да доживимо да се Европска унија толико развије да обухвати и земље које су некада биле дио Источног блока, разумијемо колико далеко и колико брзо се друштва могу кретати када иду правим путем.

Реформе које се траже од Босне и Херцеговине ће донијети стварне предности. Ако се успјешно уведу темељне промјене у областима економије, правосуђа, полиције, оружаних снага, система јавног емитовања, као и у другим сферама, како би се испоштовали стандарди ЕУ, грађани ове земље могу очекивати да ће уживати све оне бенефиције које грађани Европске уније већ имају. Значајан и одржив економски развој једна је од најистакнутијих бенефиција те врсте.

Не ради се, наравно, о нечему што је у далекој перспективи. Искуство старих, али и нових земаља чланица ЕУ показује да просперитет може пратити реформе изузетно брзо.

У Њемачкој је бруто домаћи производ (ГДП) порастао за двије трећине у периоду између 1950. и 1960. године. Отворено је шест милиона нових радних мјеста у истој деценији. Друге земље оснивачи ЕУ су доживјеле сличан, невјероватан развој током 50-тих и 60-тих година. Све су ове државе спроводиле политике које су за циљ имале привлачење привредних улагања, док је јавна потрошња била усмјерена на побољшања инфраструктуре, како би стимулисала трговину и индустријски развој.

То је било прије пола вијека. Постоје једнако увјерљиве, али новије приче о успјеху. Почетком 1970-тих година, Ирска је била једна од најсиромашнијих земаља у Европи. До краја 1990-тих, постала је једна од најбогатијих.

А то није успјела пуком случајношћу. Ирске владе, које су се смјењивале једна за другом, водиле су политику усмјерену ка само једном циљу, а то је да унаприједе пословно окружење и инфраструктуру, отворе економију за међународна улагања, те за улагања у стручно и високо образовање, како би осигурали добро образовану радну снагу у коју међународни инвеститори могу

имати повјерења.

Ирска је мала земља на периферији Европе. Цијело острво је дом двије специфичне заједнице чија је међусобна зависност наизмјенично била и креативна и проблематична. Ирска нема много природних ресурса, осим спектакуларне љепоте и људи који су данас међу најобразованијим у цијелој Европи.

Економско чудо у Ирској је почело са реформама које су биле услов за чланство у ЕУ, а интензивирале су када су почела пристизати финансијска средства ЕУ за модернизацију инфраструктуре у земљи, након чега је уследио велики прилив инвестиција из Европе и Сједињених Америчких Држава. То је модел који сада користе Бугарска и Румунија, и то је модел који би могла користити и Босна и Херцеговина.

Искуство Ирске и других земаља које су се придружиле Европској унији током протеклих година, укључујући Грчку, Португалију и Шпанију, земље централне и источне Европе које су се придружиле 2004. године, те сада Бугарску и Румунију, веома увјерљиво доказује да друштво може остварити изузетан напредак у веома кратком времену.

Ова земља, такође, може остварити брз напредак и добити властито економско чудо. Али, то ће се десити само ако изабрани званичници Босне и Херцеговине искористе наредне мјесеце да се усредсреде на програм реформи и обезбиједе потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом, што је први корак на путу ка евентуалном чланству.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.